

OBSAH

Zoznam skratiek sekundárnych zdrojov	11
Predhovor rektora Univerzity Komenského v Bratislave prof. Mareka Števčka k prvému vydaniu učebnice (2022)	13
Úvod k druhému rozšírenému a prepracovanému vydaniu učebnice	15
1. kapitola: Propedeutika rímskeho súkromného práva	21
1.1 Pojem rímskeho práva	21
1.2 Význam rímskeho práva	26
1.2.1 Historický a praktický význam rímskeho práva	26
1.2.2 Pedagogický význam rímskeho práva	30
1.3 Periodizácia dejín rímskeho práva	33
1.3.1 Vzťah k periodizácii dejín rímskeho štátu	34
1.3.2 Archaické (starorímske) právo	36
1.3.2 Predklasické právo	37
1.3.4 Klasické právo	39
1.3.5 Poklasické právo	40
1.3.6 Justiniánske právo	42
1.3.7 Iné kritériá periodizácie rímskeho práva	43
1.4 Delenie práva so zreteľom na verejné a súkromné právo	46
1.5 Delenie rímskeho súkromného práva	55
1.5.1 Občianske právo (<i>ius civile</i>)	56
1.5.2 Honorárne právo (<i>ius honorarium</i>)	60
1.5.3 Cudzinecké právo (<i>ius gentium</i>)	63
1.5.4 Prirodzené právo (<i>ius naturale</i>)	68
2. kapitola: Pramene rímskeho súkromného práva	75
2.1 Najstaršie pramene rímskeho práva (obyčajové právo)	81
2.2 Zákony	84
2.2.1 Zákon XII. tabúl' (<i>lex duodecim tabularum</i>)	84
2.2.2 Neskoršie zákonodarstvo ľudových zhromaždení (<i>leges</i>)	89
2.3 Rozhodnutia plebsu (<i>plebiscitum</i>)	96
2.4 Vyhlášky magistrátov (<i>edictum</i>)	99
2.5 Právna veda (<i>iurisprudentia</i>)	103

2.5.1	Zásady činnosti právnej vedy	105
2.5.2	Prehľad najvýznamnejších rímskych právnikov a právnych škôl	107
2.5.3	Rímska jurisprudencia v poklasickej dobe	116
2.6	Uznesenia senátu (<i>senatusconsulta</i>)	120
2.7	Cisárske konštitúcie (<i>constitutiones principum</i>)	123
2.8	Poklasické zbierky rímskeho práva	127
2.9	Justiniánska kodifikácia	130
2.9.1	Justiniánsky kódex	131
2.9.2	Justiniánske Digesta	132
2.9.3	Justiniánske inštitúcie	134
3.	kapitola: Subjekty rímskeho práva	136
3.1	Postavenie fyzickej osoby v rímskom práve	137
3.1.1	Sloboda (<i>status libertatis</i>)	138
3.1.2	Občianstvo (<i>status civitatis</i>)	140
3.1.3	Rodina (<i>status familiae</i>)	143
3.2	Právna subjektivita v rímskom práve	147
3.2.1	Narodenie človeka	148
3.2.2	Smrť človeka a zánik právnej subjektivity	153
3.3	Právnické osoby v rímskom práve	160
3.3.1	Korporácie	162
3.3.2	Nadácie	164
4.	kapitola: Spôsobilosť na právne úkony	166
4.1	Dôvody obmedzenia spôsobilosti	167
4.1.1	Vek (<i>aetas</i>)	167
4.1.2	Pohlavie (<i>sexus</i>)	172
4.1.3	Ďalšie dôvody obmedzenia	175
4.2	Poručníctvo a opatrovníctvo	177
5.	kapitola: Otroctvo v rímskom práve	184
5.1	Vznik otroctva	186
5.1.1	Vojnové zajatie	187
5.1.2	Narodenie z otrokyne	189
5.1.3	Zotročenie pre nesplnenie verejnoprávných povinností	191
5.1.4	Zotročenie insolventného dlžníka a prichyteného zlodeja	192
5.1.5	Zotročenie ako trest uložený súdom	195

5.1.6	Zotročenie podľa Claudiánskeho uznesenia senátu	197
5.1.7	Zotročenie predajom seba samého do otroctva	198
5.2	Právne postavenie otrokov	201
5.2.1	Otrok ako súčasť rímskej rodiny	203
5.2.2	Disciplinárna moc nad otrokmi	204
5.2.3	Zlepšovanie právneho postavenia otrokov	206
5.2.4	Postavenie otrokov z hospodárskeho hľadiska	211
5.3	Zánik otroctva	216
5.3.1	Prepustenie na slobodu súdnym procesom (<i>manumissio vindicta</i>)	217
5.3.2	Prepustenie na slobodu testamentom (<i>manumissio testamento</i>)	219
5.3.3	Prepustenie na slobodu zápisom medzi občanov (<i>manumissio censu</i>)	221
5.3.4	Prétorské spôsoby prepustenia na slobodu	221
5.3.5	Prepustenie otroka pred biskupom (<i>manumissio in ecclesia</i>)	222
5.3.6	Prepustenie otroka zo zákona alebo na základe inej skutočnosti	223
5.4	Právne postavenie prepustenca	224
6. kapitola:	Rodina v rímskom práve	227
6.1	Typy rodiny	229
6.1.1	Agnátske príbuzenstvo	231
6.1.2	Kognátske príbuzenstvo	234
6.1.3	Švagrovstvo	238
6.2	Rímske manželstvo (<i>matrimonium iustum</i>)	239
6.2.1	Zasnúbenie (<i>sponsalia</i>)	242
6.2.2	Vznik manželstva a manželské prekážky	244
6.2.3	Druhy rímskeho manželstva	248
6.2.4	Obsah manželskej moci	251
6.2.5	Manželské reformy cisára Augusta	253
6.2.6	Zánik manželstva a reformy kresťanských cisárov	256
6.2.7	Konkubinát – spolužitie mimo manželstva	258
6.3	Majetkové vzťahy medzi manželmi	261
6.3.1	Veno (<i>dos</i>)	263
6.3.2	Darovanie medzi manželmi (<i>donatio inter virum et uxorem</i>)	269
6.3.3	Majetok manželky	272

6.4	Vzťahy medzi rodičmi a deťmi	274
6.4.1	Vznik otcovskej moci	275
6.4.2	Zánik otcovskej moci	286
6.4.3	Obsah otcovskej moci	289
6.4.4	Majetkové vzťahy medzi otcom a deťmi	294
	Metodológia štúdia rímskeho práva (vedecký záver)	297
	Zoznam odporúčaných učebníc rímskeho práva	305
	Zoznam použitej literatúry	306
	O autorovi	318